

Wereldwijd is het herefor gesloten boek

Het herefordras kent wereldwijd veel aanhangers. In het Verenigd Koninkrijk, de wieg van het ras, groeit de populariteit stevig, zowel voor de raszuivere fokkerij als voor de gebruikskruising. De verspreiding van de genetica zo'n 200 jaar terug over de aardbol houdt het ras met een gesloten stamboekwerking in de benen. David Deaking, pr-verantwoordelijke wereldwijd: 'De continentale rassen zijn te groot en te dun.'

TEKST GUY NANTIER

Het herefordras geldt als een van de oudste Britse vleesrassen. In aantal is het ras – met meer dan vijf miljoen stamboekdieren verspreid over vijftig landen – het tweede grootste vleesras ter wereld, na het angusras. 'Dat is een ruwe schatting', geeft stamboeksecretaris David Prothero aan. 'Hier in het Verenigd Koninkrijk bijvoorbeeld kennen we de omvang van de raszuivere populatie niet. Die wordt gewoonweg niet bijgehouden.' Wat door het stamboek in het Verenigd Koninkrijk wel wordt bijgehouden, is het aantal actieve stamboekbedrijven en het aantal raszuivere kalveren dat jaarlijks wordt geregistreerd. Het aantal stamboekbedrijven bedroeg er in 2007 570

stuks. In 2016 was dit opgelopen tot 922. 'Sinds 2007 wint het ras in zuiver gebruik jaar na jaar aanhangers. Maar ook in de gebruikskruising stijgt de populariteit', vertelt Prothero. 'Dat zien we terug in de BCMS-statistieken. In 2016 werden ongeveer 30.000 kruislingkalveren meer geboren in de UK dan in 2015. Meer dan de helft van deze kalveren had een herefordstier als vader.'

Ware mensenkoeien

In Nederland zijn er bijna 130 stamboekbedrijven, Vlaanderen telt een tiental bedrijven. 'Weet je wie de grootste importeur van herefordstamboekvee vorig jaar was?', vraagt Prothero. 'Je houdt het niet voor mogelijk:

dras een

Frankrijk! Wat maakt dat het ras mondiaal en lokaal zo gewild is? David Deakin, wereldwijd pr-verantwoordelijke voor het ras, antwoordt: 'Samengevat? De natuurlijke topkwaliteit van het vlees op basis van een sober rantsoen.' Deakin doelt hierbij op de natuurlijke marmering van het vlees met onverzadigde vetzuren op basis van een overwegend grasrantsoen. 'Voeg daarbij het grote voordeel dat hereforddieren vanwege hun hardheid in gelijk welke omstandigheden ter wereld – winter en zomer – probleemloos buiten kunnen verblijven, de vlotte afkalvingen, de goede melkproductie en niet onbelangrijk: het van nature rustige, handzame karakter,' vervolgt hij. 'Herefords lopen niet weg van mensen, maar komen rustig naar hen toe. Het zijn ware mensenkoeien. "By the way", weet je dat het herefordras van alle Britse vleesrassen het gemakkelijkst afkalvende ras is?'

Witte kop en korte drachtduur

In gebruikskruising blijkt het ras twee kenmerken te bezitten die de groeiende populariteit verklaren: de dominante witte kop en de korte draagtijd. Deakin: 'Bij gebruikskruising van een holsteinkoe met een herefordstier krijg je sowieso altijd nakomelingen met een witte kop. Dat is heel herkenbaar en marketingtechnisch bijzonder interessant voor de verkoop. De korte draagtijd is het tweede onmiskenbare voordeel. Met een korte drachtduur van 283 dagen zijn de holsteinkoeien drie dagen eerder aan de melk.'

◀ Pr-verantwoordelijke David Deakin (links) en stamboeksecretaris David Prothero

De pr-verantwoordelijke geeft aan dat de toegenomen populariteit in eigen land ook nog aan andere factoren te danken is. Zo is er onder meer de groeiende chauvinistische reflex bij de grootwarenhuisketens, zoals Waitrose en Co-op, om wat extra te betalen voor vlees van eigen runderrassen ten nadele van de continentale rassen zoals charolais of limousin. 'Maar ook de selectie heeft haar werk heel goed gedaan', geeft Deakin aan. 'Kijk, bij de invoering van de Seurop-classificatie werd bedekkingsvet financieel afgestraft. We waren in het nadeel tegenover de continentale rassen. Door naar minder bedekkingsvet te fokken – van vetklasse 4 naar 3 – en dit zonder het intramusculair vet te verliezen, hebben we dat nadeel weggewerkt.'

'En tot slot: door het karkasgewicht te verhogen van

Belangrijkste zoötechnische en economische kenmerken

drachtduur	283 dagen
geboortegewicht	vaarskalveren: 40,5 kg stierkalveren: 43,5 kg
gewicht op 200 dagen	vaarzen: 260 kg stieren: 300 kg
gewicht op 400 dagen	vaarzen: 420 kg stieren: 540 kg
gewicht op 600 dagen	vaarzen: 540 kg stieren: 755 kg
volwassen gewicht	stier (4 jaar): 1150 kg koel: 750 tot 800 kg
leeftijd eerste kalving	2,5 jaar
selectie-indexen Breedplan herefordras (31 mei 2017)	fokkerij (EBV self-replacing): +28 gebruikskruising (EBV terminal index): +24
uitslactpercentage	stieren: 60%
prijs geslacht gewicht (VK, mei 2017, onder label)	stieren: 3,50 euro/kg vaarzen en ossen: 3,80 euro/kg
genetische defecten	hypotrichosis: 9% drager in het VK dilutor: 3 gekende dieren in het VK idiopatische epilepsie: geen gekende dieren in het VK

De hereford is een rood-wit gekleurd, goed bespied vleesras met veel diepte en inhoud. Aan een functionele lichaamsbouw worden hoge eisen gesteld in relatie tot de vaak extensieve manier van houden. Gemakkelijk afkalven en een goede kwaliteit van benen en klauwen zijn belangrijk.

Herefords hebben een rustig, handzaam karakter en onderscheiden zich door goede moedereigenschappen. Ongeveer 60 procent van de hereforddieren is gehoornd en 40 procent is hoornloos. Het hoornloosheidsgen komt uit de raszuivere populatie in de Verenigde Staten.

Er bestaat ook een dwergvorm in het ras of een mini-hereford. De dwergvorm komt eveneens overwaaien uit de VS. Het herefordras is het enige vleesras in het Verenigd Koninkrijk dat systematisch controle voert op de aanwezigheid van erfelijke gebreken, waarvan er drie gekend zijn.

grootweg 325 kg naar 350 kg voor stieren en van 290 kg naar 305 kg voor vaarzen ligt de productie in lijn met wat de slaggers vragen en kunnen omzetten. De continentale karkassen zijn voor hen te groot en te dun. Te dun? 'Kleinere karkassen leveren kleinere vleestukken op, maar ook dikkere vleestukken. Dikkere ribeyes en steaks bieden meer mogelijkheden bij de bereiding of de "cuissons".'

Gesloten stamboek

Het herefordras vindt zijn oorsprong halverwege de jaren 1700 in het graafschap Herefordshire. Het ras kende de daaropvolgende jaren een expansie over de andere graafschappen in het Verenigd Koninkrijk en de rest van de wereld.

Het rasstamboek werd opgericht in 1846. Bijzonder is dat de organisatie er sinds 1886 een gesloten stamboek op na houdt en dit op alle continenten. David Prothero: 'Enkel nakomelingen van stamboekgeregistreerde ouders kunnen in het stamboek. Het ras is dus op geen enkel ogenblik vermengd met andere rassen.'

Op jaarbasis registreert het stamboek in het Verenigd Koninkrijk gemiddeld zo'n 8000 raszuivere kalveren of zo'n acht kalveren per fokbedrijf. 'Dat is bitter weinig om vooruitgang in de selectie te boeken, geeft de stamboeksecretaris toe. 'Ik durf

zelfs te stellen dat zulke kleinschalige vernieuwing van de selectiebasis een ware nachtmerrie is voor een stamboek. Het geeft meteen ook aan waarom wij er twintig jaar over gedaan hebben om 20 kilogram karkasgewicht bij te winnen. En het legt meteen ook uit waarom onze fokkers met open vizier kijken naar de genetica uit de andere continenten. Wij hebben daar als oorsprongsland geen psychologisch probleem mee. Onze fokkers zijn progressieve denkers.'

Ruwe cijfers niet relevant

Voor nieuwe aanhangers van het ras zijn er weinig zoötechnische referentiewaarden te vinden. Veehouders hebben daarvoor weinig referentiepunten. David Prothero: 'Dat doen we met opzet. Wij leggen de nadruk op relatieve data, op fokwaarden uit het Breedplan. Dat is de enige zinnige manier om vooruitgang te boeken. Ruwe cijfers zijn weinig relevant voor de selectie.'

De secretaris geeft ook aan dat hij met 'dragging feet' oftewel 'slepende voeten' kijkt naar de ontwikkelingen wat genomics betreft. 'De populatie in de UK is klein. Wij kijken daarom naar onze overzeese collega's die wel over grote aantallen beschikken en met wie we intensief genetica uitwisselen. We zien wel welke resultaten daar uitkomen.'